

Prijedlog amandmana na Zakon o medijima ("Sl. list RCG", br. 51/02 od 23.09.2002, 62/02 od 15.11.2002, i "Sl. list Crne Gore", br. 46/10 od 06.08.2010, 73/10 od 10.12.2010, 40/11 od 08.08.2011)

Amandman 1

U članu 6 dodaje se novi stav 2 koji glasi:

Medijima se u smislu ovog Zakona, smatraju i uređivački oblikovane internet stranice ili portali koji sadrže elektronske verzije štampanih medija ili informacije iz medija, na način da su dostupni javnosti.

Stavovi 2 i 3 člana 6, postaju stavovi 3 i 4.

Objasnenje:

Istraživanje "Jednake šanse za sve medije" koje Centar za građansko obrazovanje (CGO) sprovodi od 2011, pokazalo je da crnogorsko medijsko zakonodavstvo ne prepoznaje, pa samim tim normativno ne definiše portale kao medije.

Ovaj nedostatak medijskog zakonodavstva mora biti prevaziđen u cilju zaštite javnog interesa i uvažavanja činjenice nesumnjivog značaja i popularnosti koju portali uživaju u medijskom prostoru Crne Gore, kao i značajnog iznosa finansijskih sredstava koje dobijaju iz javnih fondova za usluge reklamiranja, oglašavanja ili po osnovu ugovorenih usluga, specijalizovanih usluga ili po drugim osnovama.

Amandman 2

Nakon člana 49, dodaje se novi član 49a koji glasi:

Mediji definisani članom 6 ovog Zakona, dužni su da vode evidenciju o svim uplatama organa javnog sektora po svim osnovama, a posebno da izdvoje uplate po osnovu usluge reklamiranja, oglašavanja ili po osnovu ugovorenih usluga i specijalizovanih usluga.

Obrazac obrazca za vođenje evidencije, koji na detaljan i pregledan način prikazuje strukturu uplata iz javnih fondova po svim osnovama, utvrdiće Ministarstvo kulture u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Evidencija se vodi u dva istovjetna primjerka, od kojih se jedan dostavlja nadležnom Ministarstvu, a jedan ostaje obvezniku vođenja evidencije.

Nadležno ministarstvo će sve evidencije objaviti na svojoj internet stranici najkasnije 8 dana od dana dostavljanja evidencije.

Mediji evidenciju moraju dostaviti nadležnom organu u toku mjeseca januara tekuće godine za prethodnu godinu, a najkasnije do 31. januara tekuće godine.

Obrazloženje:

Finansiranje medija u Crnoj Gori iz javnih fondova ostaje neregulisano, nekontrolisano i netransparentno, i u tom pogledu vlasti nijesu uložile napore kako bi se ova oblast unaprijedila iako je tema otvorena već više od četiri godine i predmet je rastuće zabrinutosti i relevantnih međunarodnih organizacija.

Vlasti vrše neprimjeren uticaj na medijsko tržište, kroz netransparentna i selektivna finansijska izdvajanja javnih sredstava koja se po različitim osnovama raspodjeljuju medijima. Uz inače izazovnu ekonomsku situaciju i smanjenje marketinških budžeta preduzeća na crnogorskom medijskom tržištu, a istovremeno povećanje učešća javnih fondova i njihovo trošenje bez jasnih kriterijuma vrši se prikrivena cenzura medija u Crnoj Gori.

Ovaj član utvrđuje obavezu medija da vode evidenciju o uplaćenim sredstvima iz javnih izvora, kao i o osnovu uplata svih uplata. Na ovaj način, doprinosi se transparentnosti finansiranja medija od strane organa javnog sektora i omogućava kontinuirani uvid najšire javnosti u iznos, vrstu i osnov ovih poslova.

Amandman 3

Iza člana 49b, dodaje se novi član 49c koji glas:

Svi državni organi u obavezi su da jednom mjesečno objave evidenciju oglašavanja u medijima za prethodni mjesec, na obrascu koji propisuje nadležno ministarstvo.

Ova evidencija uključuje i sredstva plasirana preko marketinških agencija, pri čemu se jasno razdvajaju oglašavanja u pojedinačnim medijima ili druge usluge koje se plaćaju medijima.

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

Ukupan presjek oglašavanja državnih organa u medijima vršiće nadležno ministarstvo, u formi godišnjeg izvještaja.

Ministarstvo je u obavezi da izvještaj stavi na javnu raspravu najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu izvještajnu godinu.

Izvještaj se usvaja na Vladi i objavljuje najkasnije 1. juna tekuće godine.

Obrazloženje:

Uočena je neophodnost postizanja pune transparentnosti i utvrđivanja svrsishodnosti oglašavanja i reklamiranja državnih organa, gdje mehanizam propisan ovim amandmanom omogućava širok uvid javnosti u tokove oglašavanja. Na ovaj način, otvara se prostor da javnost utiče na donošenje ocjene o svrsishodnosti, a samim tim i na karakter budućeg oglašavanja državnih organa, i drugih vidova ulaganja u medije.

Razlog zbog kojeg se uvodi obaveza praćenja tokova novca koji se plasira preko marketinških agencija je u činjenici da su istraživanja CGO-a ukazala na tendenciju centralizacije sredstava koja se izdvajaju za usluge reklamiranja i oglašavanja u medijima, po osnovu ugovora o pružanju usluga, specijalizovanim uslugama ili drugim osnovima. Ovo otežava praćenje daljeg transfera prema medijima ili vezanim subjektima, otvarajući širok prostor za zloupotrebe, jer organi javnog sektora mogu netransparentno usmjeravati sredstva ka onim medijima koje samostalno, bez jasno utvrđenih procedura i kriterijuma, procjene kao najsvrsishodnije. Ne postoji trenutno zakonska mogućnost daljeg istraživanja u ovom slučaju kao ni uvid u podatke kako se dalje ova sredstva raspodjeljuju medijima, a što se predloženim rješenjem direktno adresira.

Amandman 4

Iza člana 49c, dodaje se novi član 49d koji glas:

Svi organi jedinice lokalne samouprave i preduzeća u kojima je jedinica lokalne samouprave osnivač u obavezi su da jednom mjesečno dostave evidenciju oglašavanja u medijima za prethodni mjesec Glavnom administratoru.

Obrazac na kome će svaki organ jedinice lokalne samouprave i preduzeća u kome je jedinica lokalne samouprave osnivač voditi evidenciju o oglašavanju u medijima propisaće nadležno ministarstvo.

Presjek oglašavanja organa jedinice lokalne samouprave u medijima vršiće Glavni administrator, u formi godišnjeg izvještaja. Jedinica lokalne samouprave je u obavezi da izvještaj stavi na javnu raspravu najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Izvještaj se usvaja u Skupštini jedinice lokalne samouprave i objavljuje najkasnije 1. juna tekuće godine za prethodnu, izvještajnu godinu.

Obrazloženje:

Obrazloženje ovog amandmana je identično prethodnom, jer norma ima isti cilj, ali je vezana za primjenu na nivou lokalne samouprave.

Predmetnim amandmanom u potpunosti se poštuje autonomija lokalnih samouprava i princip decentralizacije.

Amandman 5

Iza člana 49d, dodaje se član 49e koji glasi:

Državni organi, javne službe, organi jedinice lokalne samouprave i preduzeća u većinskom državnom vlasništvu odluku o oglašavanju u mediju donosiće na osnovu kriterijuma čitanosti, slušanosti, gledanosti i povjerenja.

Izuzetak predstavlja oglašavanje vezano za lokalne teme, etničke zajednice i marginalizovane grupe kada se osnovni kriterijum odlučivanja ne mora primjeniti, odnosno može modifikovati uz prateće obrazloženje.

Ostali kriterijumi detaljno će se urediti podzakonskim aktom, koji će Vladi predložiti nadležno ministarstvo u roku od 60 dana od stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o medijima.

Obrazloženje:

Neophodno je utvrditi kriterijume koji će služiti kao osnova za donošenje odluke u kojem mediju će se državni organi, javne službe, organi jedinice lokalne samouprave i preduzeća u većinskom državnom vlasništvu oglašavati i reklamirati.

Zakonski se mora regulisati osnovni kriterijum sa izuzetkom, a u osnovi mora biti čitanost, slušanost, gledanost i povjerenje koje medij uživa.

Podzakonskim aktom detaljno će se razraditi i svi ostali kriterijumi koji će doprinijeti uvođenju jasnih pravila na medijskom tržištu.

Amandman 6

Dodaje se član 45a, koji glasi:

Novčanom kaznom od 10.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj mediji definisani članom 6 ovog Zakona, ako zaključno sa 31. januarom tekuće godine za prethodnu godinu ne dostave evidenciju, utvrđenu članom 49a, na obrazcu propisanom od strane Ministarstva kulture.

Mediji koji ovaj obrazac ne podnesu zaključno sa 31. januarom ne mogu u toj godini dobijati sredstva iz javnih fondova za usluge reklamiranja, oglašavanja ili po osnovu ugovorenih usluga, specijalizovanih usluga ili po drugim osnovama.

Obrazloženje:

Radi obezbjeđenja punog poštovanja zakona neophodno je propisati preciznu prekršajnu odgovornost subjekata obavezanih predmetnim zakonom, pa se shodno uvode kaznene odredbe.

Dodatno, za one koji ne poštuju odredbe po kojima treba da čine poreskim obveznicima dostupne informacije o sopstvenoj potrošnji tih sredstava ne treba da imaju pravo da ih dalje koriste.

Prijedlog amandmana na Zakon o kontroli državne pomoći ("Sl. list Crne Gore", br. 74/09 od 13.11.2009, 57/11 od 30.11.2011)

Amandman 1

Iza člana 17, dodaje se član 17a koji glasi:

Državna pomoć koja se dodjeljuje medijima prijavljuje se isključivo kao, šema državne pomoći.

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

Predlagač šeme državne pomoći dužan je da nacrt, odnosno predlog akta dostavi Komisiji, radi ocjene usklađenosti sa ovim zakonom.

Komisija je dužna da predlog akta objavi na svom sajtu najkasnije 24 sata po prijemu akta.

Svi mediji imaju pravo da podnesu zahtjev za preispitivanje šeme u roku od 15 dana od dana objavljivnja.

Komisija je dužna da odluči o zahtjevu u roku od 8 dana.

Predlagač šeme državne pomoći u slučaju usvajanja zahtjeva može povući šemu iz procedure ili prihvatiti nastale izmjene šeme.

Prijavljena državna pomoć ne smije se dodijeliti do donošenja rješenja Komisije o usklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom.

Obrazloženje:

Značajno je i neophodno izdvojiti medije kao posebnu kategoriju u Zakonu o kontroli državne pomoći.

Praksa ukazuje na neravnopravne uslove na medijskom tržištu kroz razne vidove naglašeno diskrecionog odlučivanja o dodjeli državne pomoći medijima. Da bi se ova situacija zakonski uredila i onemogućio dominantno diskrecioni način odlučivanja uz deficit transparentnosti, neophodno je bilo intervenisati u ovom djelu na predmetni Zakon.

Prijedlog amandmana na Zakon o javnim nabavkama ("Sl. list Crne Gore", br. 42/11 od 15.08.2011, 57/14 od 26.12.2014, 28/15 od 03.06.2015)

Član 3, stav 1, tačka 10, mijenja se i glasi:

- Usluge oglašavanja obavještavanja o postupcima javnih nabavki u medijima, ali se moraju objaviti u najmanje dva najtiražnija štampana medija.

Tel: +382 20 665 327 Fax: +382 20 665 112 Email: info@cgo-cce.org www.cgo-cce.org

www.facebook.com/cgo.cce twitter.com/CGOCCE www.youtube.com/user/cgocce/2002/videos

Njegoševa 36/1, 81000 Podgorica, Crna Gora / Montenegro

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

Obrazloženje:

U odnosu na činjenicu da Zakon o javnim nabavkama ne propisuje obavezu objavljivanja obavještenja o postupcima javnih nabavki, a da ta obaveza objavljivanja obavještenja postoji isključivo za portal javnih nabavki, potrebno intervenisati amandmanski na član 3. stav 1, tačka 10 Zakona.

Naime, ne postoji ni zabrana objavljivanja obavještenja o postupcima javnih nabavki, a isto je izuzeto od primjene predmetnog Zakona, pa je neophodno ovo urediti na način što će se obveznici primjene Zakona o javnim nabavkama obavezati da oglašavanje vrše u najmanje dva najtiražnija štampana medija